

**"ALS WE NIET GEHOORD
WORDEN, ZULLEN WE
ONS LATEN GELDEN."
KOEN MEESTERS,
NATIONAAL
SECRETARIS ACV**

HERVORMING WERKLOOSHEIDSREGLEMENTERING

"We gaan de mensen niet in de steek laten"

Deze week behandelde de ministerraad in tweede lezing de programmawet die uitvoering moet geven aan de speerpunten van het federaal regeerakkoord van eind januari. Het 'koninginnenstuk' daarin – zoals premier De Wever het verwoordt – is de beperking van de werkloosheid in de tijd. "Want België was zo goed als het laatste land ter wereld waar inactief zijn een levenskeuze kon zijn", deed hij smalend. Alsof langdurig werkloos zijn een bewuste keuze is. Door deze beslissing verliezen meer dan 120.000 werklozen vanaf 1 januari 2026 hun werkloosheidsuitkering.

TEKST Patrick Van Looveren

Even recapituleren wat in het regeerakkoord staat over de werkloosheid en wat de ministerraad met een programmawet bekrachtigde en nu dus in staal wordt gegoten in wetten en uitvoeringsbesluiten:

- De werkloosheidsuitkeringen worden beperkt in de tijd tot maximaal 2 jaar. Wie 1 jaar gewerkt heeft in 3 jaar, opent het recht op maximum 1 jaar. Per 4 extra gewerkte maanden, ontvangt de werkzoekende 1 extra maand werkloosheid. Er geldt een uitzondering op de beperking in de tijd voor wie minstens 55 jaar is, mits zij in 2025 een loopbaan van 30 jaar (van elk minstens 156 gewerkte dagen) hebben, en een loopbaan van 35 jaar in 2030.
- De beroepsinschakelingstijd (beter bekend als de wachttijd voor schoolverlaters) wordt beperkt tot 156 dagen. Inschakelingsuitkeringen worden wel beperkt tot één jaar én mogelijk enkel voor wie minstens een getuigschrift middelbaar onderwijs kan voorleggen..
- Wie vanaf 1 januari 2026 geen job heeft, zal bij de hoogste inkomens tijdens de eerste 3 maanden meer bruto krijgen, voor zij die onder de huidige grenzen vallen verandert er niets, behalve voor de minima. Maar na een jaar daalt de uitkering fors voor iedereen. Een verstrenge en snellere degressiviteit

dus. Met een uitzondering voor mensen met 30 jaar loopbaan in 2025 en 35 jaar in 2030.

Meer dan 120.000

De nieuwe regeling gaat in vanaf 1 januari 2026. Werkzoekenden die al langer dan 2 jaar werkloos zijn, langdurig werkzoekenden die ouder zijn dan 55 maar niet voldoen aan de nieuwe loopbaanvoorwaarden en jongeren die volgens de nieuwe regels niet meer in aanmerking komen voor een inschakelingsuitkering zullen tussen 1 januari 2026 en 1 april 2026 hun uitkering verliezen. Werkzoekenden die minder dan twee jaar werkloos zijn zullen, naargelang hun periode in de werkloosheid, hun uitkering verliezen vanaf 1 juli 2026 en 1 januari 2027. Om hoeveel mensen het precies zal gaan op 1 januari is nog niet geweten, maar alleszins om meer dan 100.000. Volgens de laatste, maar dus voorlopige, cijfers van de RVA gaat het om 26.656 langdurig werklozen in Vlaanderen, 26.866 in Brussel en 46.580 in Wallonië. Maar in die cijfers gaat het enkel om de werklozen die jonger zijn dan 55 jaar. Er zijn nog geen cijfers over de 55-plussers die te weinig gewerkte dagen op de teller hebben. Men weet dus zelf nog niet eens wat de precieze impact is. Volgens onze schattingen zullen het er meer dan 120.000 worden.

Uitzondering voor wie opleiding volgt

Voor wie in een opleiding voor een knelpuntberoep zit, komt er een overgangsregeling. Als je vóór 1 januari aan zo'n opleiding bent begonnen, behoud je gedurende de opleiding je uitkering. Voor zorgopleidingen gaat het niet om een overgangsregeling. Daarvoor geldt de uitzondering ook na 1 januari en kan een dergelijke opleiding maximaal vijf jaar gevolgd worden.

Simplistisch uitgangspunt

Koen Meesters, nationaal secretaris ACV, volgt het werkloosheidsdossier op de voet en zit in de beheerraad van de RVA: "Men straft werklozen zowel in beschermingsduur als in de uitkering zelf. De uitzondering op 55 jaar is met de strenge loopbaanvoorwaarden een lege doos. De grootste 'besparing' in het regeerakkoord wordt gedragen door werklozen, wat aangeeft wie meest gevisieerd wordt. En dan moeten er de beperking van de welvaartsenveloppe en de afschaffing van het belastingvoordeel bijkomen. Het simplistische uitgangspunt is dat als je werklozen hun uitkering afpakt, dat ze dan wel sneller werk zullen zoeken en vinden. 'Want er is toch werk genoeg.' Versta: het is bij hen van niet willen. De verantwoordelijkheid wordt dus volledig bij de werkzoekende gelegd. Er wordt dus niet naar de werkgevers gekeken, die geen (aangepast) werk voorzien en niet naar de begeleiding en arbeidsbemiddeling die mank lopen. Voor de stelling dat je wel sneller aan de slag zal zijn als je niet langer een uitkering krijgt, is geen enkel wetenschappelijk bewijs, integendeel."

Meesters vervolgt: "De werkgeversorganisaties vinden het allemaal prima. Zij staan achter deze hervorming en hebben geen bezwaren. Wat ze vergeten is dat we deze mensen nodig hebben willen we de werkzaamheidsgraad optrekken. We horen het graag zeggen, meer mensen aan het werk, maar als je mensen in de steek laat en hen niet langer begeleidt in hun zoektocht naar een job, kan je hen niet meer activeren. Dat knelopleidingen enkel nog in de zorg aanleiding geven tot verlenging, is absurd. Vaak gaat het om mensen die structureel een probleem of een arbeidshandicap hebben. Doorheen de jaren zijn op aandringen van het

"Langdurige werklozen, die het einde van hun uitkeringsperiode naderen, hebben nood aan een versterkte en meer intensieve begeleiding naar duurzaam werk."

KOEN REPRIELS

Grote impact op regionale bemiddelingsdiensten

De nieuwe federale regelgeving rond werkloosheid heeft een grote impact op de werking van de regionale bemiddelingsdiensten. "Langdurige werklozen, die het einde van hun uitkeringsperiode naderen, hebben nood aan een versterkte en meer intensieve begeleiding naar duurzaam werk", zegt Koen Repriels, adviseur van de studiedienst die het Vlaams arbeidsmarktbeleid opvolgt. "Dat betekent dat de VDAB haar dienstverlening moet herbekijken. We eisen dat de Vlaamse regering snel met een actieplan komt. Het ACV kan niet aanvaarden dat de beperking van de werkloosheid in de tijd mensen met beperkte arbeidskansen in de miserie stort."

ACV oplossingen gezocht voor specifieke problemen, met de beschermingsuitkeringen voor jonge werkzoekenden met een combinatie van psychische, medische of sociale problemen op het moment waarop hun recht op inschakelingsuitkeringen vervalt, voor de onvrijwillig deeltijds werkenden, ... Onder het mom van administratieve vereenvoudiging wordt dat alles weggevaagd."

Heel veel bezorgdheden

Op het beheerscomité van de RVA uitten de vakbonden veel bezorgdheden over de nieuwe regelgeving, waar ze het fundamenteel mee oneens zijn. Ook in de adviezen van de bemiddelingsdiensten naar de regering klinkt veel kritiek door. Koen Meesters: "Over het 'ultieme jobaanbod' dat aan de werkzoekenden wordt gedaan die op het punt staan hun uitkering te verliezen is bijvoorbeeld nog geen duidelijkheid. Wat zal dat inhouden? En wanneer krijg je dat? De regio's, de arbeidsbemiddelingsdiensten zijn nog helemaal niet klaar. Actiris bijvoorbeeld vraagt uitdrukkelijk om de uitvoering met minstens 6 maanden op te schorten. Er zijn meer overgangsmaatregelen nodig. De wetteksten moeten beter gemotiveerd worden. De OCMW's volgen ook niet. Hoeveel mensen vanaf 1 januari bij hen zullen aankloppen als hun werkloosheidsuitkering wegvalt is niet duidelijk. De regering

schat dat 1/3 van de werkzoekenden die hun uitkering verliezen zal aankloppen bij de OCMW's, maar die schatting is nattevingerwerk. En zelfs als het zou kloppen, dan gaat het om 40.000 sociale onderzoeken die tussen januari en april moeten worden gevoerd! Ook al worden extra middelen voorzien, de werklust bij steden en gemeenten is nu al erg groot. Gaan ze op korte termijn die - vermoeden we - resem aan nieuwe dossiers de baas kunnen? Mensen moeten wel een inkomen hebben. Er blijven dus heel veel vragen en onzekerheden over de nieuwe regelgeving, niet in het minst bij de mensen waar het om gaat. Want duidelijke lijsten zijn er nog steeds niet. Hoe en wanneer zullen zij geïnformeerd worden?"

Goede begeleiding nodig

"We gaan niet het hulpe van de beul zijn en kritiekloos deze nieuwe regelgeving mee uitrollen", zegt Koen Meesters. "We gaan de slachtoffers sowieso wel heel goed proberen bijstaan. Waar we een stem hebben, blijven we hameren op het belang van een goede begeleiding en waardig inkomen voor mensen die (langdurig) werkloos zijn. En als we niet gehoord worden, zullen we ons laten gelden, desnoods ook voor de rechtbank. We gaan mensen, die vaak in een precare situatie zitten, niet in de steek laten!" ■